

Stiska akademij stoji na mestu

Tri umetniške akademije v čedalje bolj nevzdržnih razmerah čakajo na novo lokacijo
Solastnik zemljišča na Metelkovi Hubert Kosler noče biti grešni kozel

Ljubljana – Ljubljanska univerza je v zadnjem času rešila kar nekaj prostorskih stisk svojih članic. Zdaj naj bi končno prišel čas tudi za primerno namestitve vseh treh umetniških akademij, ki že leta delujejo v povsem neprimernih prostorih. V skladu s pismom o namenu in županja, naj bi akademije dobile novo skupno domovanje v prostorih na severnem delu Metelkove, torej tam, kjer so že nameščene alternativne kulturne dejavnosti. A pri tem načrtu se je zadnje čase začelo hudo zapletati. Razloge bi lahko najkrajše označili kot prepletanje interesov – lastniških in morda še kakšnih drugih.

To se je izkazalo tudi na sestanku predstavnikov univerze, in ljubljanske mestne občine (Mol) v prostorih akademije za gledališče, radio, film in TV – čeprav je bil že 21. novembra lani, je univerza o njem javnost obvestila šele nedavno; poleg predstavnikov univerze in Mola sta se ga udeležila tudi predsednik parlamentarnega odbora za kulturo, šolstvo, mladino, znanost in šport Rudolf Moge in državni sekretar za investicije ministrstva za šolstvo Herman Tomažič. Kot piše v omenjeni izjavi, ki sta jo podpisala rektor ljubljanske univerze dr. Jože Mencinger ter podžupan mestne občine Ljubljana Anton Colarič, so bili »vsi prisotni enotnega mnenja, da je prostorska stiska, v kateri akademije izvajajo svoj program, nevzdržna« ter da so njihovi »nenamensko zgrajeni prostori nefunkcionalni, premajhni, obseg sredstev, namenjen za vzdrževanje, pa je bil vrsto let nezadosten tudi zaradi denacionalizacijskih postopkov, ki so v teku na AG in AGRFT«.

Univerza v Ljubljani je zato »projekt novogradnje treh akademij na skupni lokaciji, ki bi razrešil prostorske težave in prispeval k racionalizaciji dela in s sinergijskim učinkom omogočil novo kakovost izva-

janja študijskih programov, uvrstila na vrh svojih investicijskih prioritet«. To prednost pa je ministrstvo za šolstvo – po trditvah v izjavi – »upoštevalo le delno« zato, ker je na zemljišču na Metelkovi »nekaj odprtih problemov«.

Kateri so ti »odprti problemi«, izjava ne pove, navaja pa, da se je rektor dr. Jože Mencinger »zavezal, da bo univerza pomagala pri razreševanju problemov, povezanih z lokacijo in financiranjem, podžupan Anton Colarič pa je zagotovil, da je mesto za projekt treh akademij na Metelkovi zainteresirano in bo v ta namen še naprej izvajalo vse aktivnosti v zvezi z že sprejetimi dogovori«.

Akademije ne želijo biti vsiljive

O tistem, česar ni bilo mogoče prebrati v navedeni izjavi, smo se v zadnjih dneh pogovarjali z večino glavnih oseb zgodbe o akademijah in Metelkovi. Iz njihovih izčrpnih pojasnil povzemamo samo tisto, kar pripomore k boljšemu razumevanju nastalega zapleta.

Dekan akademije za gledališče, radio, film in TV Miran Zupanič je zaskrbljen zaradi odpora alternativne kulture, ki

zdaj zaseda prostore na Metelkovi: »Nismo mi tisti, ki smo kot rešitev predlagali Metelkovo, to je stvar mestne in državne politike – akademije v nobenem primeru ne želimo od tam nikogar preganjati.« Dodal je, da je po trditvah mestne uprave na omenjeni lokaciji »dovolj prostora tako za delovanje umetniških akademij kot tudi za alternativno kulturno sceno«. Po Zupaničevih besedah so sicer vse tri akademije zelo složne v svojem prizadevanju, saj jih družijo enaka stiska in si želijo čimprejšnjo rešitev, pa naj bo to na Metelkovi ali kje drugje, saj »akademije same nimamo denarja za boljše delovne razmere«. Akademije se že pripravljajo na pričakovano skupno prihodnost in sodelujejo v skupnih projektih, ki pa naj bi jih bilo še nepripremno več, ko bodo (če bodo) delile skupne prostore.

Peter Skalar, ki je kot prodikan akademije za likovno umetnost pristojen za prostorsko problematiko, se spominja, kako so jim pred leti ob začetku gradnje biotehnične fakultete, govorili, da pridejo na vrsto takoj za njo: »Nato so prišle na vrsto FDV, fakulteta za farmacijo, pravna fakulteta in fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo. Zdaj je že sli-

sati o novi medicinski fakulteti. Ne dvomimo o upravičenosti teh naložb, vendar je v takšnih razmerah težko verjeti obljubam, da bosta mesto in država poskrbela za akademije. Mislim, da je gradnja skupnega prostora za akademije na Metelkovi zelo dobra ideja, od katere bo lahko imel korist tudi ves slovenski kulturni prostor. Seyeda se zavedamo, da je pri tem lahko ovira vrednost naložbe, da bi bilo morda lažje reševati stiske posamičnih akademij, menim pa, da so odločilne prednosti skupne stavbe. Žal pa se že ves čas pojavljajo novi problemi, zdaj pa smo tudi izvedeli, da je del parcele še v »denacionalizacijskem postopku«. Še usodnejše pa je lahko to, da menda namerava mesto na tem zemljišču graditi mladinski hotel in bojimo se, da ob njem ne bi bilo več prostora za akademije in alternativne kulturne dejavnosti.«

Prof. Pavel Mihelčič, dekan akademije za glasbo, ni skrival razočaranja nad zaplet: »Na lanskem sestanku s predstavniki mesta nas je najbolj začudilo, da so nam, v nasprotju s prejšnjimi zagotovili, zdaj rekli, da mesto ni voljno univerzi brezplačno odstopiti zemljišča na Metelkovi, temveč jih nameravajo prodati državi. Kot sem tedaj videl, je bil tudi rektor popolnoma presenečen. Tragikomično pa je bilo, da so nam predstavniki mestne uprave takoj za tem povedali, da zemljišče niti ne morejo prodati, ker še ni končan denacionalizacijski postopek. Izvedeli smo, da je solastnik zemljišča

gospod Kosler, po izjavah mestnih predstavnikov zelo trd pogajalec, ki noče odškodnine, ampak vračilo v naravi.« Mihelčič po vsem tem resno dvomi, da se akademijam obeta skorajšnja rešitev.

Pogajanj sploh še ni bilo

Hubert Kosler, upravičenec do vračila dela zemljišča na Metelkovi, ki je tako postal del zgodbe o iskanju nove strehe za akademije, nam je najprej ježno dejal, da je sit prakse, ki iz premoženjskih upravičencev dela grešne kozle, ki naj bi ovirali uresničevanje nacionalnih interesov. »O tej zadevi se z ljubljansko mestno občino sploh še nisem pogajal – sem se pa o drugih vračilih, do katerih sem upravičen in so še v postopku – in šele novembra lani me je mestna občina, po nič koliko mojih zahtevah, vendarle obvestila, kdo sploh je v stavih na Metelkovi, ki stoji na zemljišču, do katerega sem upravičen. Nato sem decembra dobil ljubeznivo pismo rektorja dr. Mencingerja. Zmenila sva se, da bo organiziral sestanek, na katerem bodo tudi predstavniki mestne uprave. Pričakujem, da bom na tem

sestanku izvedel, kakšni so nameni mestne občine. Kaj pa se lahko z rektorjem dogovarjamo, če se denacionalizacijski postopek lahko zavleče še za dve leti? Imam namreč kar precej tovrstnih slabih izkušenj. Denimo z vračilom Cukrarne. Čeprav sem se še v času, ko je bil ljubljanski župan Dimitrij Rupel, z njim vse dogovoril in se strinjal, da lahko tam naredijo preboj in kar je še potrebno za novo cesto, zadevo še vedno mečkajo, stavba pa medtem propada,« pravi Kosler.

Pojasnil je, da je od skupnega kompleksa Metelkove upravičen do približno 2000 kvadratnih metrov. Pa bo na Metelkovi zahteval vračilo v naravi? Za zazidane površine to ne pride v poštev, za preostanek, ki meri največ 150 kvadratnih metrov, pa se bo odločil na podlagi dogovora z rektorjem in predstavniki mesta. Napovedani sestanek naj bi bil že v tem tednu, razplet pa bo pokazal, kako namerava mesto izpolniti obljubo o reševanju prostorskih težav svoje univerze.

Jasna Kontler - Salamon

Kaj pravijo na mestni občini

Gregor Kos, predstavnik za stike z javnostjo na mestni občini Ljubljana, pravi, da gradnja mladinskega hotela na Metelkovi ne vpliva na namestitve vseh treh akademij na Metelkovo, saj je lanska urbanistična preverba »jasno pokazala prostorsko možnost izgradnje mladinskega hotela in vseh treh akademij. Mestna uprava je sicer univerzi ponudila tudi lokacijo tovarne Rog, vendar so akademije pokazale zanimanje le za Metelkovo«. Pravi tudi, da bo mesto še naprej z vso resnostjo sodelovalo pri reševanju prostorske stiske akademij. »Za dogovor o gradnji akademij ni ovira Hubert Kosler, temveč postopek denacionalizacije. Navedba, da je Hubert Kosler trd pogajalec, drži, zato smo tudi prosili vlado za posredovanje.« In še pojasnilo o navedbah, da namerava mesto zemljišče na Metelkovi prodati in ne odstopiti za potrebe univerze: »O tem doslej še niso tekli pogovori in ni bil sklenjen noben dogovor. Zemljišče je namenjeno tudi univerzi, na kakšen način pa ga bomo prenesli nanjo, se bomo dogovarjali, ko bo končan arhitekturni natečaj in bo jasno, koliko zemlje sploh rabijo.« Državni sekretar za visoko šolstvo dr. Stane Pejovnik pa pravi, da vlada vztraja pri tem, da naj na Metelkovi zgradijo skupne prostore za vse tri umetniške akademije. Za pripravo lokacijske dokumentacije so v letošnjem proračunu namenili 100 milijonov tolarjev.